

Jesenné tradície

Jeseň je obdobím, kedy polia plným priehrštím vydávajú úrodu a následne sa chystajú na odpočinok. Ukončenie žatevných prác bolo v obradovej kultúre spojené s dožinkovými hostinami a zábavami. Ich súčasťou boli úkony obetného charakteru (ponechanie niekoľkých kláskov na poli pre duchov, vtákov, posledný snop) a odovzdanie symbolu úrody v podobe venca gazdovi. Slávnostné odovzdávanie sprevádzali žatevné vinše a obradové piesne.

Záver leta a začiatok jesene je neodmysliteľne spojený aj s oberačkami hrozna a vinobraním. Vinič sa na území Slovenska pestuje od čias, keď prišli do tunajšej podunajskej oblasti vojská z rímskych táborov. Vinohradníkmi sa stali po svojom usa-

dení v našich končinách aj Slovania. Pestovanie viniča a obchod s vínom boli zdrojom príjmov vinohradníkov, vinárov a obchodníkov s vínom, zárukou prosperity mnohých stredovekých miest, ba aj cirkvi.

Ruka v ruke s vinobraním idú aj slávnosti sv. Martina, spojené s vítaním a požehnaním nového vína, husacími a kačacími hodmi. Svoje zvláštne čaro mali v tomto období aj jarmoky a trhy – predajcovia mohli ponúkať široký sortiment poľnohospodárskych produktov, lebo najväčšia časť úrody z polí a zo sádov už dozrela.

Skracovanie dní a predlžovanie noci pripútalo našich predkov viac do tepla domácností, ani tu však nezaháľali. Priadky a páračky peria, to

bola hlavná činnosť dedinských žien a dievok od neskorej jesene do skoršej jari. Na priadky sa vždy podvečer schádzali u niektorej gazdinej, každá si priniesla svoj materiál a svoje náradie – teda kúdele konopí a praslicu, niektoré aj kolovrátko, iné len vretená. Na priadkach sa pospomínalo všetko, čo sa v dedine stalo, prebrali sa všetky poklesky a smiešne príhody. Počúvanie rozprávok, strašidelných príbehov, ale aj spoločný spev boli obľúbenou súčasťou práce. Na páračky peria sa chodilo od novembra až do konca februára. Perie sa takisto driapalo v skupinách, ktoré si pozvala domáca gazdina. Na posilnenie gazdina pripravila aj malé pohostenie – kukuričnú alebo krupicovú kašu a varilo sa aj sušené ovocie.

Kráčať vo svetle

Zaiste viacerí z vás venujú pozornosť populárnym ľuďom, najmä tým, ktorým média v daných dňoch venujú väčšiu pozornosť. Ja ako kňaz sa snažím venovať pozornosť osobnostiam, čo síce už nežijú, ale ktoré nám žijúcim práve svojím životom dávajú veľký vzor, ako prežiť zmysluplne svoj život.

Každý týždeň sú pre mňa povzbudením životy tých svätcov, ktorých práve v daných dňoch oslavujeme v liturgickom kalendári. V tieto dni si pripomíname svätého Augustína a svätú Moniku. Keďže práve ich mám zvlášť vo veľkej úcte, rád by som sa podelil s niektorými myšlienkami z ich života.

Augustín bol bohatý, nadaný, skvelý rečník, tak povediac, mal všetko, po čom mnohí ľudia túžia. A predsa mu chýbalo jedno, to najdôležitejšie, nebol šťastný.

Mnohí ľudia ho obdivovali, dokonca mu závideli. Len jeden človek sa pre neho trápil. Bola to jeho matka Monika, lebo ako žena silnej viery si uvedomovala, že všetky čiastočné ciele v živote človeka majú zmysel vtedy, ak je nad nimi jasný konečný cieľ. Bola si vedomá, že jej syn tento zmysel nemá, že v jednom momente, a to najmä vo chvíli smrti, môže stratiť všetko. Preliala veľa slz a modlila sa veľa rokov za jeho obrátenie. Spočiatku by sa jej to mohlo zdať zbytočné, pretože práve keď sa za neho najviac modlila, tajne odišiel z Afriky do Ríma. Avšak jej materinské srdce bolo tak rozvážne a obetavé, že ho tajne sprevádzala. Neskôr Augustín odišiel do Milána. Chcel tam počuť ani nie tak myšlienky veľkého kazateľa sv. Ambróza, ako skôr byť svedkom jeho rečníckeho talentu. A vďaka mnohým obetiam jeho matky práve tam prichádza

chvíľa Božej milosti. Obrátený Augustín sa vracia naspäť do Afriky. Vyčerpaná, ale šťastná, jeho matka cestou zomiera. Augustín sa trápi, kde ju pochovajú. Matka mu stihne ešte pred tým povedať: „Syn môj, netráp sa, čo bude s mojím telom, pochovajte ma kdekoľvek. Pre mňa je dôležité, že som dosiahla to najcennejšie, po čom som túžila, aby si nežil beznádejne, ale aby si raz dosiahol večnú spásu.“

Augustín sa stal kňazom a neskôr biskupom. Vo svojej knihe Vyznanie opisuje svoje obrátenie a pohľad na život. Vyberám z nej myšlienky, ktoré mňa a verím, že i vás oslovia:

- *Neučení vstávajú a zmocňujú sa neba a my učení netúžime po ňom.*
- *Bol som dlho otrok hriechu, a preto som nemohol byť šťastný.*
- *Máme kráčať vo svetle a nie v tme.*
- *Pane, ty si bol stále so mnou a ja som nebol s Tebou.*
- *Dotkol si sa ma a zahorel som túžbou po tvojom pokoji.*
- *Nespokojné bolo moje srdce, pokiaľ nespočinulo v Tebe, ó Bože.*

Bratia a sestry, prajem a vyprosujem vám na príhovor sv. Augustína, najmä vám, drahé mamy a krstné mamy, aj na príhovor svätej Moniky silu a odvahu k takému životu, aby ste mohli mať vždy spokojné a šťastné srdce.

Mons. Mgr. Michal Keblušek

Uchovávať spoločne slová a výrazy strečnianskeho nárečia

Povedzme to po strečniansky

„Kvjetek ľubi suňječko, t'epľučko a t'ichi dežd'ik. Vzejde ze semjačka, kere sa uchiťi v zemi, a keť vzejde, roste. Keť viroste, opuči sa, a potom zakvitne. Rozevre barviste lupjenki a pekne voňa. Kvjetki trhame do kitek a nosime domvov, abi zme sa z nich duho t'ešeli. Ľubi sa nam, keť sa kvjetkom dari.

Keť sa kvjetkom ňedari, z'le je. Vadňu a ke koňcu zesku. To už z nich je l'eda tak, jako ništ.“

kvjetek, kvjetko, kvjetečko, kvjeteček, kvjetečki – kvet, kvietoček, kvietočky
bahňacka, bahňence – bahniatka
kaški – prvosienky
sasanki – veternice
hřebički – klinčeky
trpki – plody čremchy
fararske čjapečki – plody bršlenu
strezalka – ľubovník
stoklaska – rasca
krvavnik – lastovičník
vuči mak – vlčí mak
dobrá misel' – pamajorán
mačuch – myší chvost
rosnička – alchemilka
žabje ml'jeko – mliečnik chvojkový
pršalki – veroniky
l'ipkač – lipkavec
vrat'iš – vratič

faračina – udatník lesný
pol'ki – divé egreše
ftačnice – divé čerešne
hvorec – horec
nočna dama – vstavač
ciganki – druh pakostu
čjerna mal'ina – ostružina, černica
strapački – kukučka lúčna
margaretki – margaréty
marunka – rimbaba
pol'inka – palina
kamil'ki – rumanček
vrešt'jak – vres
mech – mach
ruski kvak – druh bodliaka
pambožkov ch'ebik – slez
št'jav – šťavel
kisla d'at'el'inka – kyslička, oxalis
skalna ruža – sempervivum
stupova ruža – topoľovka

vrvice – floxy
nocht'iki – nechťiky
šipi – šípové ruže
giorgiňe – georgíny
turecke hřebički – klinček bradatý
suňečnice – slnečnice
Jozefkove l'al'ije – biele ľalie
krizanteni, krizantini – chryzatémy
ol'iva – orgován
kurjačka – burina hviezdica prostredná
mata, balšan – mäta
hvosťje – pichliač roľný
kundraček – zádušník brečtanovitý
skorocel', strjel'ački – skorocel
pupeňec – povojník
ňevadza – nevädza
l'ucerka – lucerna
grušpan – krušpán

-AM-

Zlaté svadby

Zlatá svadba dokazuje, že je celkom možné nosiť lásku v rokoch. A manželvia Anton a Jarmila Obertovci kráčajú od 23.8.1975 spoločne ruka v ruke už neuveriteľných 50. rokov. K tomuto sviatku sme im prišli, spolu s pánom starostom, za blahoželat' aj v mene obce. Jubilujúcim manželom prajeme hlavne veľa zdravia, rodinnej pohody a veľa elánu do ďalších spoločných rokov. Nech sú naplnené láskou, porozumením a spokojnosťou.

Beáta Badibangová, zástupkyňa starostu

V auguste 7.8.2025 oslávili zlatú svadbu aj manželvia Jozef a Terézia Kubalovci. Do ďalších rokov im v mene obce prajeme veľa zdravia, spokojnosti a porozumenia.

Úspech našej Vivienky Štadániovej v celoslovenskej súťaži Poľovníctvo očami detí

Veľkú radosť nám urobila naša šikovná Vivienka z Materskej školy Strečno, ktorá sa zapojila do celoslovenskej výtvarnej súťaže Poľovníctvo očami detí. Do súťaže bolo prihlásených viac než 800 výkresov z celého Slovenska. Medzi takouto veľkou konkurenciou Vivienka zaujala odbornú porotu svojím krásnym a nápaditým obrázkom, vďaka čomu získala 2. miesto.

Na Vivienku sme nesmierne hrdí a teší nás, že aj v takom útľom veku dokázala preukázať talent, tvorivosť a vzťah k prírode.

Vivienke srdečne blahoželáme a prajeme ešte veľa úspechov v ďalších tvorivých aktivitách už v základnej škole. Kolektív MŠ

Výlety a cesty do Strečna v minulosti

Slovensko patrí medzi krajiny, ktoré sa hrdia krásnymi hradmi a zámkami, majestátnymi klenotmi, pôsobivo vsadenými do nádhernej prírodnej scenérie, opradenými tajomstvami dávnej minulosti. Hrad, zámky, kaštiele a ich ruiny tvoria už oddávna neoddeliteľnú súčasť slovenských dejín. V minulosti to boli sídla slávnych panovníkov odolávajúce útokom nepriateľov a dejiská dôležitých historických udalostí, ktoré dnes dýchajú slávou, noblesou a romantikou. Rôznorodá architektúra a umelecké štýly odrážajúce rôzne historické epochy ponúkajú návštevníkom neopakovateľné zážitky. Majú svoje tajuplné príbehy, viažu sa k nim známe povesti a nielen Slováci milujú výlety na ne. Hrad Strečno s nádhernou okolitou prírodou spolu so Starým hradom boli rozličným cieľom cestovateľov a turistov aj v minulosti.

V archívoch existuje veľa správ a ponúk turistických príručiek, ktoré opisujú fascinujúci pohľad výletníkov na obidva hrady obklopené divokou prírodou s meandrujúcou riekou Váh a sľubujú nezabudnuteľné zážitky tým, ktorí sa rozhodnú navštíviť ich. Mnohí návštevníci Strečna prišli túto krásu fotografovať. Do albumov, do časopisov, do kníh, pre vedecké účely, na výrobu pohľadníc... Veľa záznamov o Strečne v knihách, periodikách a občasníkoch je takých, ktoré sú spojené s pohľadom nadšených cestujúcich Košicko-bohumínskou železnicou. Väčšina autorov sa zameriava na opis hradov a prírody, ale sú aj také, v ktorých nájdeme zmienky o živote ľudí v Strečne, o udalostiach, ktoré sa tu odohrali, takže nám zanechávajú cenné historické opisy života a činnosti ľudí v našej oblasti a záznamy o osobnostiach, ktoré Strečno navštívili.

Gustáv Kazimír Zechenter-Laskomerský (1824 - 1908), slovenský spisovateľ a publicista, povoláním lekár, v roku 1877 uverejňoval v literárnom časopise Sokol na pokračovanie svoje zážitky z ciest po Slovensku. Cestopisy vychádzali pod názvom Cestopisné náčrtky od Laskomerského. Veľmi pútavou a miestami aj humornou formou v nich podáva informácie o geografických, prírodopisných, národopisných i dejepisných zaujímavostiach častí našej krajiny. Strečno, Starhrad a novej železnici venoval veľký priestor aj v dvoch číslach Sokola. Strečno navštívil osobne spolu so svojou manželkou a okrem podrobného opisu hradu Strečno a jeho

priestorov, takto vníma obyvateľov Strečna: „V Strečne príjemne nápadné mi bolo vidieť čistotne oblečených občanov, možno občiansku starešinu, na prednom sedieť a noviny nahlas čítať. Poslúchačov nebolo málo. Že carihradský „Vakif“ nečítali, to sa domnievam. To, čo čítali a naslúchali, bolo navlas podobné nášmu Hlásnikovi (pozn. red.: Národný hlásnik (1868-1914) – noviny pre slovenský ľud). Srdečné nazdar tomu vlastencovi, čo osvetu svojho ľudu podporuje! Šláva mu!“ Lavičky na priedomí v dedine, alebo v hlbšej minulosti len múriky, po strečniansky „nálepky“, sú nám, starším, veľmi známe. Ešte v druhej polovici 20. storočia na nich odvychovali predovšetkým naši strečnianski starkí, dôchodcovia a strečnianska „Dedina“ (tak každý Strečan volal najstaršiu ulicu Strečna – dnes ulicu SNP) bola týmito lavičkami typická. Dotvárali jej kolorit. „Vyprávalo“ sa na nich, usmievalo sa z nich na okoloidúcich, zdravilo sa, pýtalo sa na cieľ cesty s priáním všetkého dobrého s Pánom Bohom. Škoda, že sa pán Laskomerský bližšie nepozrel do tých regionálnych novín, ktoré Strečnania čítali a nezanechal nám písomný odkaz, ako sa noviny volali a kto noviny vydával. Laskomerského v Strečne zaujala aj nebezpečná zábava detí, ktorá je nám, ktorí tu žijeme, veľmi známa: „Keď sme už prechodili za ten výbeh, cez ktorý železničný jask (tunnel) preborený je, videli sme tu zvláštnosť, a síce pod cestou dolu ku Váhu ťahajúcu sa zelenú úzku lúku. Tam strečnianska chasa pásala stádo. Jedni shotovili si hundu (hojdačku) z haluze

vŕbovej dolu visiacej, a vše nad zemou, a vše nad strmým v tenkrát mútnym Váhom opálali sa šarvanci. Opovážlivá to zábava! Druhí chasníci vyvádzali koncerty na vŕbových pišťalách.“

V nakladateľstve Emila Šolca v českom Telči vyšiel pre roky 1910 – 1911 Ilustrovaný sprievodca po Slovensku. Autor František Bílý (1854 - 1920), stredoškolský profesor, literárny historik a kritik, nám, okrem typu na výlet pre vtedajšieho záujemcu, v ňom zanechal text, ktorý poskytuje dôkaz o tom, že naši strečnianski Rómovia žili pod Strečnianskym hradom už pred I. svetovou vojnou: „Neméně krásy však zahlédne ten, kto z Varína jede dále drahou, která vjíždí tu na rozhraní stolice trenčanské a turčanské do průsmyku strečnianského. 113. km - Strečno. Tu vystoupíme a dáme se převéztí na druhý břeh Váhu. Na srázné skále, zvané Bieda, vypínají se malebné zříceniny hradu Strečna. Cesta nahoru trvá asi ¼ hodiny. Na začátku cesty uvidíme maličké domy cikánů.“

Z obdobia výstavby Košicko-bohumínskej železnice sa zachoval článok z Národných novín, ročník I, číslo 61 vydaných v Turčianskom sv. Martine dňa 5.8.1870. V rubrike Besednica je opísaný výlet členov Martinského speváckeho spolku z Turčianskej stolice (Spevokolu) a ich kolegov zo Žiliny z Trenčianskej stolice na hrad Strečno a Starý hrad, ktorí, aby bolo naozaj veselo, v pozývajúcej správe v Národných novinách oznamovali, že privedú so sebou aj „Cigánsku bandu“ (hudobnú skupinu). O tom, že títo ľudia vedeli radostne vnímať čaro spoločného

výletu a zažiť krásny deň, niet pochýb. Cenné pre nás sú aj opisy miest, kadiaľ viedla trasa ich výletu. „Čo sa vlečie, neutečie!“ I nám dlho vlieklo sa, a predsa neuteklo vyberanie a strojenie sa ku výletu na susedné hrady, vlastne zrúcaniny Starhradu a Strečna. Predošlé porobené prípravy zničila a prekazila nepohoda. A my čakali sme na lepšie časy, i dočkali sme sa pohody, že lepšej ani len žiadať nemožno. Prísne poriadky, porobené ku tomuto výletu, obsažené v programe, zachovali sa, ako to ináč byt' nemôže, bo u Slovákov prísnosť disciplíny je hlavne, až na vlas, ale prosím pekne, hrubý vlas, ako nejaké brvno, a to tuším nemálo prispelo k vydareniu sa výletu. Na 7. hodinu rannú určený bol odchod zo Sv. Martina. A vskutku prvý voz zarachotil po znamenitej dlažbe martinskej o 3,48 o ostatných vtedy ešte ani stopy nebolo pred domom Matice. Nuž ale romantickou krásou prírody, ako čiara do Strečna, oplývajúca cesta poskytuje toľko krás a vnád, že nelzá popri nich bez pristavenia sa prehrmieť. A to bola najpríhodnejšia príležitosť kus po kuse zbit' do hromady všetkých výletníkov unášajúce vozy. A tak sa i stalo. Prvé pristavenie naše vyššie Vrútok a obzeranie prác na železničnej čiare neosožilo mnoho. Šťastnejší sme boli v „hoteli“ p. Ivankovom. Znáte, aký to „hotel“? — Tí to znajú, čo bývajú neďaleko miest, ktorými vedená byt' má železničná čiara. Sú to dočasné, a zvlášť pre robotníctvo pracujúce pri železnici určené hospody a krčmy. Ináč ich „barákmi“ zovú. A že sú dočasné, sú i tak len z dreva stavané. A takýto „hotel“ vystavil neďaleko hranice deliacej Turiec od Trenčína zpomenuť pán. Úňho teda najpríhodnejšia príležitosť v kopy zraziť vozy. A ten voz, čo už pokrývou svojou prezradzoval aký tovar vezie, našli sme už pred hotelom, a uvítaní sme boli hlučným pozdravom a tuším i spevom známeho martinského speváka. Pozdejšie za nami dohrmely ostatné vozíky tvoriace stred celej výpravy. Ale o zadnom voji ani chýru ani stopy. A nik neznal určite povedať, kde asi nachodí sa naša „arriere garde (zadný voj)“. Tak je to, keď centrum ubehne, a tratí žiadny voj. Čo tu robiť? I zasadli sme v radu, i uzavreno postupovať napred, ale len väčšinou hlasov, bo značná menšina bola za čakanie pri ľadovom pive. Dôvod, že však nás „arriere garde“ dohoni, rozhodnul spor v prospech pokroku! I stúpali sme, t. j. nestúpali, ale viezli sme sa ďalej, až sme prišli k jasku (tunelu). „Dolu z vozov!“ A všetko uposlúchlo hlas kommanda. „Vozy až na druhý kopec napred!“ — zakomandované, a vozy k nášmu pozdejšiemu zoradeniu nabehli. My poobzerali sme si práce v jasku, v ktorých hodne pokračuje sa, a potom sme stúpali za vozami. Výndeme na kopec, vozov nikde. Šomranie všeobecné na kommando, ale vozy boli preč. — Dobré — až do zunovania sme sa prešli, kým sme došli ku ním. Úbohý veliteľ mal čo načúvať, a keby nie tých zanimavých prác, ktoré vytisnúť chcú Váh z jeho terajšieho koryta; ktorých účelom má byt' vyhnúť sa Besnej i Margite, neviem, či by ešte i viac nebol skúsil. Štastie jeho bolo, že výndetím na druhý kopec zjavil sa zrakom našim krásny pohľad na rumy Starhradu, ten umenšil koľko toľko rozhorčenie, a to tým viac, že tu už dve kommandá čakaly vozy naše. Hajde ďalej, pred nami je nový barák, a pri baráku stretáme sa s predvojom nie nepriateľským, ale v ústrety nám idúcich bratov a susedov žilinských. Vitanie, pozdravovanie, opäť chvíľa a zabavenia sa. No myslím si, ak nás tu nedohoní náš žiadny voj, už nikde sotvy. A sotva táto myšlienka dostala krídla, úchvatným cvalom z kopca ženie sa „arriere garde“ naša. Už sme tu. Ďalej opäť až ku východu z jasku. Pri ňom cez Váh na pravú stranu. Vozy do Strečna i marodéri s nimi, i batožina, a ty junač na Starhrad. Tak sa stalo. Zo štyroch strán lezieme k zrúcaninám. Opatrní ostali tu dolu, chcējúc zvedieť, aká cesta vedie ta hor. A títo s hlavným vojom tiahli táborom v doline pod stieňonosnou hruškou, nie síce na zelenej pažiti, ale na ostrých sutinách.

A keď prví junáci vracali sa zpäť od rumov Starhradu, i z hlavného voja niektorí poberali sa ku nemu. Dobré. Šli, a my odpočinúc v doline poberali sme sa ďalej ku Strečnu, tomuto cieľu našej púti. Spev, živý rozhovor, a zase spev zamieňaly sa. I pokusy železničnej vozby nevystaly, a podaktorí odniesli na odevu svojom znaky tohoto predčasného vozovania. Nová, namáhavá, pot vymáhajúca práca, hore na Strečno. Ale nešlo to v uzavrených radoch, každý volil inú cestu, s ňou mal najskôr dostať sa ku hradu. A voje novými posilami usta-

vičné množily sa k radosti i poteche našej. Tu náš Balko už rozbil bol stany svoje, i očakával s plnými kotlami i víťazov zo Starhradu, i nové tam od rodoľubnej Žiliny dochodiacie pluky. Mám vám opisovať, kto tam všetko bol? Trenčín i Turiec zastúpení boli tak slávne, tak krásne, až milo. A milý zvlášte bol veniec našich Sloveniek, milý, utešený, vznešený, až srdce nie len blčiacich hneď plameňom junákov, ale i starších plesalo nadšené pohľadom naň. Hudba zanôtila do skoku, a tancuchtivá mládež i stárež, všetko vrtelo sa to tam na nerovnej, a len ešte v budúcnosti na účastiny planírovať sa chystajúcej pôde, kolo hľbokej cisterny. „A niet tu kus rovného miesta?“, spytovali sa napospol. Jest, jest, znela odpoveď, ale až v Strečne. I vyhľadali tu roveň, a našli ju v chýžiacich farských, keď po krásnych, srdce i cit rozplameňujúcich rečiach opustili sme rúmy strečnianske. Tam potom pokračovalo sa v zábave. Na teraz s Bohom! Do skorého videnia už či na Strečne, alebo i inde.“ Po prečítaní textu s opisom tohto vydateného výletu stačí len dodať, že vtedajší strečniansky farár Štefan Tvrďý, veľký národovec, mal z návštevy týchto spevavých národniarov určite veľkú radosť. Nám stačí len privrieť viečka a predstaviť si tú sviežu, rozihranú atmosféru vo farskej záhrade pri našom kostole.

Je známe, že v časoch rozmachu slovenského národného obrodenia sa štúrovci schádzali na hrade Devín. Menej známe pre nás je, že miestami zhromaždení a výletov roduverných Slovákov sa stali od 60-tych rokov 19. storočia významné miesta našej krajiny, akým bol aj hrad Strečno. Anonymný autor článku „Rozpomienky na slovenské národné výlety“, ktorý vyšiel v novinách Slovák 19. júna 1929, spomína na atmosféru týchto výletov v 19. storočí a nechýba ani výlet na hrad Strečno s veľmi zaujímavým zoznamom mien zúčastnených slovenských národných dejateľov: „Rozpomienky na slovenské národné výlety, staré, zlate časy. Vrchy, hory, lesy, háje a srúcaniny hradov našich krajov na Slovensku bývaly od rokov 60-tych miestami zhromaždení, výletov roduverných Slovákov, takrečených panslávov. Ti panslávi, naši predkovia, vyhľadávali tieto milé miesta, aby v utešenej prírode, pod úžasným kľenutím nebeských výsostí, sišli sa v radosť, priateľskej láske a oddanosti, zabavili sa pre potešenie a porozprávali sa o svojich slastiach, ktorých mali vždycky málo

a strastiach, ktorých bývalo zasa až priveľa, tlačiac ich rozličným spôsobom, tiež, aby zasnivali a zavzdychali si o lepšiu, priaznivejšiu, voľnejšiu budúcnosť, oslobodení z duševného otroctva Slovákov, i o sláve Slavianov. Tieto slovenské, národné výlety boli manifestáciou nielen spolucitelia bratstva, ozajstného priateľstva, lež i povzbudzováním v prechovávaní nádeje o priaznivejšiu budúcnosť Slovákov. Takéto výletné miesta mala skoro každá župa Slovenska. Bratislavská Devín, Nitrianska Javorinu a Zobor; Trenčianska hrad Matúša a okolie Žiliny Strečno, Lietavu a Vrátnu, Turčianska Zniou a Malý Kriváň, Oravská Oravský zámok a Choč, Liptovská Likavu a Kriváň, Gemerská Muráň a Kráľovu hoľu, Zvolenská Poľanu a Ďumbier; Tekovská hrad Šášov a Revište. Manifestačné výlety Slovákov boli v r. 60. a 70. rokoch dosť valne navštevované. Viem sa na niektoré z chlapeckých čias veľmi dobre rozpomátať.

Na hrade Strečno bol raz veľký výlet Slovákov. Sriadili ho Matinčania. Boly na ňom zastúpené všetky vrstvy obecnstva, roľníci, remeselníci, kupci, úradníci, súkromníci, kňazi, učiteľia, pravotári, redaktori, spisovatelia nielen z Martina a jeho okolia, lež i zo Žiliny a jej okolia. Ľud a mnohí inteligentí, mužovia, ženy, mládenci a panny, poobliekani boli v krojoch národných. Videl som tam predákov Slovákov: Francisciho, Paulíniho, Mudroňovcov, Pietra, Dulu, Kohútovcov, Černanského, Jesenského, Ferienčika, Sasinka, Čajdu. Milca, Zaymusa, Petku-Mráza a mnohých iných. Rečnilo, spievalo, hralo, zabávalo a tancovalo sa radosne. Starší držali povzbudzujúce reči, mládež prednášala básne Sládkovičovej, Bottove, Chalupkovej. V oslovovaní vytkalo sa a rečníkom prívolať: „Sláva!“ a „Na zdar!“ Iného, ako slovenského rozhoru počut nebolo. Podobne bolo to všade tak na výletoch slovenských. Vtedy ešte, bez obavy, strachu, predvolania pred súd, znelý piesne: „Hej, Slováci!“, „Nad Tatrou sa blýska“. „Slovenský brat, objím si matí“, „Hojže, Bože“, „Kto si rodom Slováč“, „Bože, svetov Stvoriteľu“, „Bije zvon slobody“, „Kolo Tatier čierňava“, „Všetci sme Slovania“ atď. Mládež rečnila: „Mor hol“, „Detvana“, „Smrť Jánošíka“, zo Sládkovičovej „Maríny“ a iné, oduševňujúce básne a smiechoty. Išlo to všetko zo srdca, vesele, hlučne, až sa grúne ozývaly. Takto to bolo v rokoch 60. a 70-tych. Začiatkom rokov 80-tych to ztíchlo síce, ale predsa nezaničlo. Schádza-

li sa Slováci, robili výlety, majálesy, kde-tu ešte i v božej prírode, ale už nie tak hojne, smele, bez strachu a obavy, lež len v malom počte, skryte a potichu, v bojzlivosti a obzeraní sa, či ich voľakto nevidí, nepočuje a neudá vrchnosti.... Za dávna účastníci výletov, majálesov a iných zábav boli ako jedno teleso, stejných smýšľaní a citov....“

Český básnik a citel' básnikov, humorista a cestovateľ Rudolf Pokorný (1853 - 1887), ktorý písal aj pod pseudonymom Ranko Petar, nadšene informoval českých čitateľov o každodennom a kultúrnom živote Slovákov. Jeho zápisky z pobytu na Slovensku vyšli v roku 1880 v časopise Světozor a vyjadrujú úprimný vzťah autora k Slovensku a Slovákom. Je v nich veľmi dojemná zmienka autora o Strečne. Zanecháva nám v nej svedectvo o tom, ako romanticky obdivne, vášnivo, veľkolepo a zároveň tajuplne, vnímali autori tej doby Strečno, nevynechajúc myšlienku či symboliku národnej spolupatričnosti a hrdošti: „Nikdy nezapomenú na nekrásnejší mesiac svého života, ktorý jsem ztrávil uprostřed upřímných a srdečných, statečných a nadšených, nešťastných a zpěvných bratrů Slováků! Nikdy nezapomenú na to hornaté, ale krásné Slovensko, na tu sbírku básní nejvelebnějších, na ten věnec z kvetu nejvonějších samým nebem uvitý, na ten ráj, z něhož by Slovač nedovedl snad vyhnati ani Bůh, kdyby jí, tu zbývající ještě dlaň úrodných polí proměnil na holé skály! Což jinak zavýsklo mi srdce v té, žel, „nesvobodné svobodě,“ když vlak náš proletěl průsmykem Jablůneckým ze Slezska do Uher, a když za průkopem Strečnanským pře-kvapilo nás divokrásné panorama: tu Starohrad, tam na druhé straně Váhu Strečno, „kolem něhož plovat nebezpečno.“ Hoj, jaký to pohled na tu „Besnú skálu“ zavlečenou rukou přírody téměř do prostřed Váhu, na ty níže nakupené balvany a zpěněné vlny! A ta vážská úžina, která pltníkům k Pešti na vorech (plťích) plavoucí, je tak nebezpečna, oživena je pověstí. Margitou jí jmenují, poněvadž prý žehravá macocha svrhla tam do vln se skály svou pastorkyni, aby sama získala si přízeň jejího šuhaje. Hrozná pověst, otevřeme-li jí srdce dokořán. Ale okamžik! Hned za ní vletí nám do prsou nové dojmy, nový ohlas tužeb slovenských, neboť: „Keď hore pozrieš od Žiliny k Strečnu, v tom obraze zhliaďneš túžbu Tatier večnú ...“, píše sedivý otec Slovačiny,

J. M. Hurban.“

V článku „Do Turčanského Svatého Martina“, ktorý uverejnili v roku 1909 noviny Národní listy v rubrike „Feuilleton“ opisuje Strečno jeho autor Karel Václav Adámek (1868 - 1944), český právnik, politik, historik, múzejník, etnograf a spisovateľ, ako najmalebnejšiu a najdivokejšiu krajinu: „Nejmalebnější a nejdivočejší jest krajina od Žiliny ke Strečnu. Žilinou žene se Váh širokým korytem a dospívá velkým ohybem ke strečenské zastávce. Skalní stráně sbíhají se s obou stran k Váhu, sužují značně jeho koryto. Hlomozi, pění se, zmitá se a hučí Váh úvalem lesním, ale skály neústupně svírají jeho tok, jenž zvláště u Margity a Běsný jest, jak stará slovenská píseň pje, javcům nebezpečný. Tu na ráz nad strmými stěnami příkrého vrchu objeví se trosky strečnanského hradu, jenž jako orlí hnízdo sedí v závratné výši nad úvalem Váhu. Rozkošný rozhled jest s tohoto hradu pořičím Váhu. Středem krajiny vine se mohutný Váh. Do daleka lze pozorovati jeho klikatý tok, až jak tratí se za hradbou vysokých hor v lesnatý úval, jimž sotva silnice a trať železniční si prodraly cestu....“

Český knihtlačiar Antonín Reis uverejnil v Revue Naše Slovensko v roku 1910 článok s názvom Obrázky z cesty po Slovensku autora Stanislava Klímu, českého spisovateľa, pedagóga, fotografa a publicistu, priekopníka slovenskej vzájomnosti, ktorý pri svojich potulkách Slovenskom nevynechal ani Strečno. No a Stanislav Klíma nám zanechal vzácny opis života obyvateľov Strečna, resp. detí, uprostred silnej maďarizácie ovplyvnenej Aponyho školskými zákonmi, ako inak, ak nie očami skúseného učiteľa a priateľa Slovákov. Stanislav Klíma je autorom mnohých nádherných fotografií zachytávajúcich život a krásne miesta na Slovensku. S témou Strečno je jeho autorstvo spojené so známymi fotografiami Lidé na nádraží Strečno a Hrad Strečno a Váh, ktoré vznikli práve pri tejto návšteve Strečna. „Druhý den naši slovenské pouti prošli jsme nejkrásnější část Slovenska, totiž ze Žiliny do Turčanského Svatého Martina podél řeky Váhu, která jest zde stísněná vysokými lesnatými vrchy. Vchod ze stolice trenčanské do turčanské hájí tu dva hrady: Strečno, se zříceninami ještě dosti zachovalými a na druhé straně Váhu již málo znatelný Starohrad. Pod Strečnem jest vesnička stejného jména. Na kraji vesnice pozdravují

nás děti: „Dicsertessek a Jesus Krisztus“. Co je to? Snad „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus?“ A zanedlouho vidíme malou jednopatrovou budovu s nápisem „Nepiskola“. To jest škola ve slovenském kraji, kde mimo Žida, krčmáře, učitele a obecního notáře nikdo maďarsky neumí, učí se děti ve škole téměř vše jenom po maďarsku. Učitel jim jenom vykládá, že je to hanba být Slovákem a že se za to musí stydět, že jejich otcové i matky jsou jen Slováci. I malé děti od 3 do 6 roků musí již do maďarské školy (pozn.red: materská škola - škola v Strečne v tej dobe skutočne bola a zmieňovali sa o nej viacerí autori v tlačí), kde se učí maďarské písně zpívat a maďarské básně odříkávat. A to je ještě škola katolická, kterou vydrží vesničané za své vlastní peníze a tedy mohli by si vlastně poručiti, aby jejich mládež byla slovensky vyučována (pozn. red.: školu v Strečne v tej dobe neudržiaval štát, ale katolícka cirkev a obyvatelia Strečna pripievali poplatkami a naturáliami k platu učiteľa). Na státních školách, které vydrží maďarská vláda, se tomu až tak nedíváme. Jedině v evangelických školách se učí maďarsky i slovensky. Čítají evangelici slovensky dosud českou bibli, mají i v kostele český zpěvník a české kázání, neboť jsou to většinou potomci českých vystěhovalců po bitvě bělohorské a českou bibli si přinesli sebou na Slovensko, když u nás bylo ji čísti zakázáno. Tak uvažujeme o slovenském školství, sedíce za stolem před vesnickou krčmou a zapijíme uherský salám vínem a sodovkou. Pivo je vzácné v Uhrách a kde ho mají, je drahé, stojí půlitr 26 haléřů, neboť v Uhrách se platí z 1 hektolitrů 10 K daně, tedy pětkrát tolik, jako u nás. Na návsi povykuje zástup dětí patrně vesnické inteligence, hrají si a mluví spolu chvíli slovensky, chvíli maďarsky a německy. Divíme se tomu, že takové děti ovládají už tři řeči. Možno však, že ostatní vědomosti jejich budou chatrné, ale v Uhrách stačí na to, aby v pozdějším věku tyto děti dovedli utlačovati ostatní spoluobčany, kteří nemají takových vědomostí jazykových. Ostatně takových dětí je málo. Ti druzí zapomenou maďarštinu o letních prázdninách, které zde trvají 4 měsíce, anebo po 12 letech, kdy zde vycházejí ze školy. Za vesnicí bydlí cikáni. Zástup černých, polonahých dětí vyřítel se odtud, žádají krejcar a slibují, že budou zaň tancovat. Za Starohradem, tam, kde vyjíždí dráha z tunelu ve vrchu Banisku, jsou v řece

Váhu nebezpečná skaliska a slapy řčené Margita a Besná. Voda zde hučí a prudce narážejíc na skalní útesy ve vodě ukryté, stříká vysoko. To je nebezpečné místo pro prameny čili po slovensku plťě, po kterých pltníci slovenských dříví z lesů liptovských po Váhu a Dunaji až do Pešti. Je to krásná cesta na vodě v parném létě mezi skalami a lesnatými vrchy, ale když přijedou až sem, tu mají všichni strach a opatrně řídíce vor v duchu se modlí. Již mnoho lidských životů zahynulo v těchto proudech.“

Zaujímavý opis krásnej prírody Strečna a atmosféry života ľudí žijúcich v jej lone je zachytený v českých novinách Našinec, ktoré vyšli 21. júla 1899. Autor textu z okna vlaku vnímal Strečno spôsobom, ktorý nepotrebuje komentár. Názor si môže vytvoriť sám čitateľ a snáď sa aj troška pousmeje: „Za Strečnem se údolí sūžuje, až konečně zcela zaniká a mohutný hřeben zatarasí rokli tak, že jenom divoce rozčerený Váh zelenavé vlny rozpěněné pře-valí přes balvany hrozná a skaliská. Vlak zmizí v průkopu, jimž supí asi dvě minuty, načež vyjede do úzké rokliny, vroubené velikánskými obry vápencovými. Čarokrásných skvostů krajinných tolik se zde hromadí, že je člověk nestačí ani vnímat. A při vši té nádherné kráse lid sotva tuší, jak se žije po lidsku. Bída je i zde stálým hostem. Nasvědčuje tomu zvláštní způsob žebření, jež ku podivu dovedně provádí nejmladší dorost. Jakmile se totiž objevil vlak, počali s ním závodit kudrnatí košulanti, běžíc podél tratě. Více posunky než slovy žebrají, i v tom je zvláštní originalita. Dole v řece stojí několik dospělých děvuch podkasaných až po pás. Těžkými písty buší do konopného prádla až pot se leje po tvářích planoucích. Že příliš odkryté vlnady snad budí pozornost v prostoduché nevinosti ani netuší nezkažené děti přírody. Za to však někteří jako střela se vrhli k oknu a div ty spanilé zjevy nehltali vilnými pohledy. Je ta lidská bestie přece jen ohydná, když v nestřeženém okamžiku v celé síle vášeň budí plamennou. I zde údolí je tak těsné, že kromě Váhu a železnice noha nemá kde stanout, silnice vine se vysoko po stráni. Po obou stranách k blankytu vyrůstají nebetýčné stráně divoce rozjízvené, srázné, řídko bukovými křovisky prorostlé. O hustých, bujných, uzavřených hvozdech horských ani památky. Divokrásným údolím roklinatým supí vlak k Vrutkám.“ -AM-

Letná sezóna FS Hajov a Hajovčiek 2025

Táto letná sezóna bola pre nás náročná, ale zato veľmi krásna, plná úspešných a krásnych chvíľ, ktoré sme strávili spoločne na festivaloch a podujatiach.

Leto sme opäť otvorili FF Východná, kde sme na Malej scéne účinkovali v programe Družstevníci s naším autobusovým zájazdom do Tatier. Počasie nám prišlo a diváci v hľadisku tiež.

Hneď na ďalší týždeň sme cestovali na medzinárodný festival do talianskeho kúpeľného mesta Montecatini, kde sme naozaj na vysokej úrovni reprezentovali Strečno a Slovensko. Festivalu sa zúčastnili folklórne zoskupenia z deviatich krajín. Opäť sme sa zoznámili s novými ľuďmi a nadviazali kontakty vo svete. Okrem mesta, v ktorom sme boli ubytovaní, sme navštívili aj Pisu so Šikmou vežou a stihli sme stráviť aj deň pri mori. Nálada bola nádherná a snáď sa do Talianska vrátíme opäť o rok.

Po príchode z Talianska sme stihli opraviť kroj a cez víkend odísť do Košíc. Na ďalší deň sme v Múzeu vystavovali do Ameriky – Kasigada – v dedine Ťahyňa blízko ukrajinských hraníc reprezentovali náš folklór zo Strečna. Podujatie organizovala Galéria Tabacka v Košiciach. Bolo nám čťou vystupovať práve s našimi piesňami v areáli tohto múzea, v ktorom je viac ako 2000 exponátov, ktoré približujú život Slovákov v Amerike.

Na ďalší týždeň sme cestovali do Zuberca na Podrohácke folklórne slávnosti. Spolu s ďalšími folklórnymi

telesami sme zostavili program Včera bola dievka, dnes je žena. Ten priblížil divákovi svadobné obyčaje od nahovárky až po koniec svadobného dňa.

Sezónu sme ukončili v posledný augustový utorok podujatím Folklór pre seniorov, ktoré sme realizovali v Strečne v Kúdeľnej izbe u starej mamy. Podujatie zastrešilo Krajské kultúrne stredisko v Žiline, bolo realizované v rámci projektu ZA-SENiormi od Nadácie Henkel Slovensko. Naším cieľom bolo spestriť popoludnie práve tým ľuďom, pamätníkom, od ktorých čerpáme toľko spomienok, piesni a povedaní, ktoré môžeme naďalej uchovávať. Sme vďační, že ste prijali pozvanie a mohli sme spolu stráviť slnečné popoludnie.

Sezóna bola naozaj náročná, pretože

nejde len o to, že sme mesiac trávili každý víkend na pódiu, kde sme podávali naozaj plnohodnotný výkon, ale ten program bolo potrebné pripraviť s novou témou vždy z týždňa na týždeň. Touto cestou chcem poďakovať každému, kto sa zúčastnil tohto šialeného, ale nádherného maratónu, prispel svojou energiou, časom a prítomnosťou. To sa nedá ničím nahradiť.

Zároveň ďakujeme obci Strečno, OZ Hajov, Nadácii spoločne pre región, rodičom a priaznivcom, že aj vďaka nim sme mali úspešné leto. Tešíme sa na novú sezónu, ktorú otvárajú deti z Hajovčeka na FF Mrvenica v žilinskom Lesoparku 13.9.2025. Do skorého videnia.

Za kolektívy Hajov a Hajovčiek
M. Kučerová

Folklórne variácie v čase

Kultúra rôzneho žánru pravidelne vyplňa letné dni, prináša ľuďom radosť, spríjemňuje im dovolenkové obdobie. Ani folklór nestojí v tomto prípade bokom, naopak, zaplňa prírodné amfiteátre tisíckami nadšených priaznivcov ľudového umenia, ktoré im sprítomňujú ďalšie tisíce účinkujúcich svojimi vystúpeniami, spevom, tancom, krásnymi krojmi a prezentáciou starých zvykov z každodenných i sviatočných chvíľ našich predkov.

Veru, folklórne festivaly majú tradíciu v desiatkach rokov, ale v minulosti by sme tam ťažko našli účinkovať nejaký súbor zo Strečna. Žiaden nebol. Nebolo nič, akoby sa tá folklórna niť pretrhla, možno aj vinou rýchlej industrializácie, ktorú priniesla výstavba železnice, tradičné kroje i zvyky sa stali nemoderné, bolo treba vyhodiť všetko to staré „haraburdie“, až sme si mysleli, že tu sme nikdy nič nemali, žiaden kroj ani nejakú formu ľudového umenia, aj keď starý Turiak s husličkami ešte ťahal nôtu a mládenči oduševneným vyspevovaním rôznych ľudoviek v krčme i na muzikách nevdojak sprítomňovali tie časy minulé. Veru, tíško sme aj závideli ostatným tie ich súbory, to ich nadšenie, ako vystupujú na folklórnych pódiumoch, ako rozdávať radosť, ako žnú potlesk.

Časy sa však postupne zmenili. Drobné žieňa s ohromnou energiou, s tvorivým rodinným zázemím, ako i ostatnými spriaznenými dušami, začalo skladať čriepky rozbitého folklórneho diania, hľadajúc tú podstatu, z ktorej čerpali naši predkovia, ktorá tu predsa niekde musela zostať skrytá, voliac ťažšiu cestu stvárnovania už zabudnutých pásiem zvykov,

piesní, vychádzajúc pritom z nášho bytia, pri zachovávaní toho pôvodného, originálneho, nášho. Aby sa nám starším vynorilo v pamäti, aha, veru to tak bolo, a tým mladším, aby to zostalo v pamäti, aha, tak takto to teda bývalo.

Veru, folklór sa nám tu nakoniec, napriek rôznym ťažkostiam, ujal. A chce sa veriť, že natrvalo, vidiac už za tie roky vystupovať tú plejádu nadšencov, od najmenších až po tých v zrelom veku, keď už vidíme účinkovať matku s dcérou, otca so synom, súrodencov, ako takých generačných pokračovateľov nášho folklórneho povedomia, ktoré už dávno prekročilo hranice obce, okresu, kraja, ba i Slovenska. Veru, má už ten náš folklór určitý cveng, svoje meno, rozletel sa po okolitých festivalových pódiumoch, aj po tých onakvejších, i v zahraničí ho už poznajú, a to nie je len tak, sa tam dostať, tu už treba dačo vedieť, tu musí byť zhmotnená viacročná poctivá prá-

ca členov tohto folklórneho diania v našej obci, a samozrejme na prvom mieste ich vedúcich.

Veru, a keď človek sleduje na pódiumoch tú rozmanitosť slovenského folklóru, tú plejádu krojov, piesní a tanco- cov, kde ich sólisti podávajú výkony porovnateľné so špičkovými športovcami, kde keď po skončení vystúpenia zaznie – „a ďakujeme aj folklórnemu súboru zo Strečna“, tak sa to dobre počúva, hrud' sa napína radosťou, že sme síce taký malý čriepok v tej obrovskej folklórnej mozaike, ale sme tu, a keď sme pred rokmi tak trochu iným závideli, tak teraz možno iní tíško závidia nám.

Veru, dajte deti na folklór, prospeje im to na tele i na duši, aby sa tá pomyselná folklórna niť znovu nepretrhla. A že neviete, či majú talent? Nuž práve preto, aby vám niekedy v budúcnosti, keď folklóru prídu na chuť, nepovedali - mali ste to aspoň skúsiť!

Silvester Trnovec st.

U. fond na podporu umenia Z našej knižnice

Nenávratne preč sú letné prázdniny, žiaci a študenti sa po dvoch mesiacoch leňošenia opäť s chuťou pustili do získavania nových vedomostí. V novom školskom roku 2025/26 prajem všetkým žiakom a študentom veľa úspechov v škole....

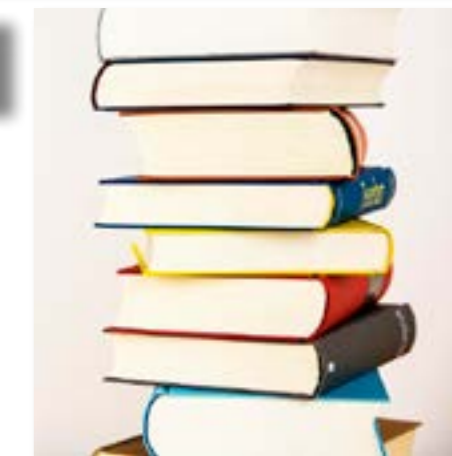
V roku 2025 sme podali žiadosť Fondu na podporu umenia o poskytnutie dotácie na doplnenie knižničného fondu v Obcej knižnici. Podaná žiadosť bola úspešná a FPU nám poskytol finančné prostriedky v sume

1 000 €. So spoluúčasťou obce v sume 250 € bude zakúpená beletria a

náučná literatúra pre detských aj dospelých čitateľov. Každá kniha zakúpená z finančných prostriedkov z FPU bude označená logom FPU a vetou: „Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia“.

Pre efektívnejšie využitie získanej dotácie prosím čitateľov o vyplnenie krátkeho dotazníka k prieskumu nákupu nových kníh. Dotazník je k dispozícii v Obcej knižnici.

Vážení čitatelia, teším sa, že aj s Vašou pomocou sa podarí doplniť knižničný fond v našej knižnici a spoločne tak prispejeme k lepšiemu a

kvalitnejšiemu výberu literatúry pre detských aj dospelých čitateľov.

vaša knihovnička

Lekvárové hody a oslavy SNP

Aj tento rok sa areál kultúrneho domu niesol v znamení vône sladkého lekváru a čerstvo varenej fazuľovice.

Súťažné družstvá – Jednota dôchodcov, Tvorivá dielňa spod Strečna, Kocúri zo Stráňav, Hradní páni a MŠ Strečno sa pustili do varenia lekváru s elánom a dobrou náladou. Pri kotloch bolo veselo, nechýbal smiech ani priateľské doťahovanie sa o „tajné ingrediencie“. Každý chcel ukázať, že práve jeho lekvár je ten najlepší, no zároveň si všetci vzájomne pomáhali. Výsledok bol taký, že porota jednoducho nedokázala vybrať – a tak po prvýkrát v histórii štyri tímy získali prvé miesto. Sladkou odmenou im boli darčekové koše a fľaška sliviek v „tekutej podobe“. Medzi vôňou lekváru nechýbala ani poctivá domáca kuchyňa - fazuľovica, o ktorú sa postarali Hradní páni. K dobrej nálade prispela Dychová hudba Strečnianka, spevácka skupina Jesienka a heligonkári zo Strečna. Poďakovanie patrí Liborovi Meškovi, vďaka ktorému sa heligonkári – Peťo Kováč, Milan Jánošík, Anka Dikošová, Šarlotka Tavačová a Viki Buchtová spojili a svojím hraním vytvorili výbornú atmosféru.

Keď sa zotmelo, na pódium nastúpila skupina Atomic z Dolného Kubína. O občerstvenie sa postarala MŠ zo Strečna a FK Strečno.

Lekvárové hody v Strečne opäť ukázali, že tradícia, hudba a priateľská atmosféra dokážu spojiť generácie a vytvoriť deň plný radosti.

Badibangová Beáta
zástupkyňa starostu

Na vrchu Zvonica pri Pamätníku francúzskych patizánov prebehli regionálne spomienkové oslavy, ktoré organizoval Žilinský samosprávny kraj, Obec Strečno a Oblastný výbor SZPB Žilina.

Po pietnom akte kladenia vencov, nám zarecitovala Nela Prataková báseň od Milana Rúfusa. Nasledovali príhovory hostí. Tento rok sa spomienkovej slávnosti zúčastnil veľvyslanec Francúzska, J.E.p. Nicolas Suran, predsedníčka Národného združenia pre pamiatku Francúzov deportovaných na nútené práce, pani Nicole Godard, vojenský atašé, plukovník Stéphane Kayser, predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja Erika Jurinová, prednostka Okresného úradu Žilina Emília Pavlusíková, predseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Žiline Juraj Drotár a iní vzácní hostia. Na záver nám zaspievala spevácka skupina Jesienka. Hudobnú zložku tvorili členovia dychovej hudby Fatranka.

Pri príležitosti osláv 81. výročia na Pamätníku francúzskych partizánov udelila predsedníčka Národného združenia pre pamiatku Francúzov deportovaných na nútené práce, pani Nicole Godard, pamätné medaily k 80. výročiu oslobodenia táborov nútených prác aj starostovi obce Strečno. Po oficiálnej časti boli všetci zúčastnení na slávnostnom akte pozvaní do sály kultúrneho domu, kde sa mali možnosť občerstviť a nasať atmosféru Lekvárových hodov.

Na snímke členovia ZO SZTP Strečno počas brigády skrášľovania obce pri príležitosti osláv 81. výročia SNP a Lekvárových hodov v obci. Členovia strihali živý plot a upravili kvetinový záhon. Predseda ZO Capek Jozef

Z našej základnej školy - Letný školský klub detí

Tohtoročný letný školský klub detí sa niesol v duchu slnka, smiechu a každodenných výprav za zážitkami. Počasie nám prialo a vďaka tomu sme každý deň mohli opustiť školské lavice a vydať sa von – za poznáním, pohybom a novými skúsenosťami. V pondelok sme začali návštevou Hradu Strečno, kde sme sa preniesli do čias rytierov a hradných panien. Deti sa s nadšením zapojili do objavovania zákutí hradu a dozvedeli sa množstvo zaujímavostí z histórie nášho regiónu. V utorok sme sa presunuli do Varína, kde nás čakala zaujímavá prednáška o prírode. Deti mali možnosť spoznávať stromy, zvieratá a rôzne prírodné úkazy. Spojenie učenia a pobytu v prírode vytvorilo výbornú atmosféru, ktorá v deťoch prebudila zvedavosť aj rešpekt k životnému prostrediu. Streda patrila veľkému zážitku – návšteve koní v Straňavách. Deti mali možnosť nielen vidieť a pohladkať kone, ale aj spoznať, ako sa o ne stará. Na tento výlet nás s úsmevom a ochotou odviezol Marek Bukovinský, ktorému patrí veľké ďakujeme za pomoc a milý prístup. Vo štvrtok sme sa ocitli v rozprávke – navštívili sme Rozprávkový les, kde deti stretli známe postavičky, riešili úlohy a plnili zábavné výzvy. Tento deň v nich prebudil fantáziu a detskú radosť naplno. Týždeň sme zakončili športovo – v piatok sa konala obľúbená lukostreľba. Deti si zmerali presnosť a trpezlivosť a pritom zažili veľa zábavy a povzbudzovania. Letný školský klub detí sa tak premenil na týždeň plný pohybu,

radosti, smiechu a zážitkov, na ktoré budeme dlho spomínať. Deti si odniesli nové skúsenosti, priateľstvá a nezabudnuteľné chvíle v krásnom letnom prostredí.

Ďakujeme všetkým deťom, rodičom a kolegom za skvelú spoluprácu a tešíme sa za rok!

*Bylinkový tábor –
voňavé leto plné
prírody a zážitkov*

Letné dni, vôňa lúčnych bylín, spev vtákov a detský smiech. Také bolo tohtoročné dobrodružstvo na Bylinkovom tábore, ktorý spojil lásku k prírode, učenie hrou a nezabudnuteľné zážitky. Bylinkový tábor pod vedením tety bylinkárky Ivany Prieložnej, s pomocou ďalších vedúcich, pod zdravotnou starostlivosťou ochotnej pani doktorky MUDr. Heleny Rolkovej a pod záštitou Základnej školy SNP v Strečne si spolu užilo 23 detí vo veku od 6 do 10 rokov. O ich brušká sa postarali v Pizzerii Alžbetka. Tento tematický denný tábor bol určený pre deti, ktoré sa chceli naučiť viac o bylinkách – ako ich spoznávať, zbierať a správne využívať. Počas celého týždňa sa mladí bylinkári stali malými prírodovedcami, kuchármi a výskumníkmi.

Program bol bohatý a rozmanitý. Deti každý deň spoznávali nové bylinky – napríklad materinu dúšku, žihľavu, repík, trezalku a mnoho ďalších. Naučili sa, ako bylinné dary prírody správne zbierať, sušiť a skladovať. Všetky deti si našli nových kamarátov, starší sa stali

bratmi a sestrami tých mladších. Celý týždeň sa niesol v priateľskej atmosfére. Veľkú radosť urobila súťaž o najväčšieho lúčneho koníka, ale aj opekačka na Paseke, či stavanie vodných priehrad v potoku. Deti si nazbierali živicu, z ktorej si vyrobili masť na kožné choroby, plesne, zábery, štípance, dekubity a popáleniny. Počas tábora navštívili Trojmedzie na Kysuciach, Starhrad a Oravský hrad, výlety vlakom boli pre deti obrovským zážitkom. Miestneho medveďa s medom nevypátrali, asi bol tiež na dovolenke.

Veľké ďakujeme patrí všetkým tým, čo akýmkoľvek spôsobom napomohli realizácii Bylinkového tábora. Najmä všetkým vedúcim, pani doktorke, firme BEHMAR za sponzorstvo. Pevne veríme, že sa tábor deťom páčil a rodičia už teraz majú doma vyškolených bylinkárov začiatocníkov, ktorí im poradia, ako liečiť pomocou bylín a ako si oddýchnuť v našej prírode, ktorá sama lieči. Tešíme sa na pokračovanie tábora budúce leto.

*Nový prístrešok pre
bicykle pri škole*

Počas leta nám naša obec zabezpečila výstavbu prístrešku na bicykle, ktorý bude dôstojným parkovacím miestom pre všetkých tých, ktorí chcú prísť do školy na bicykli alebo kolobežke. Veľká vďaka patrí všetkým tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o realizáciu tohto projektu.

Kolektív ZŠ

Strečno má majsterku Európy

VIKTÓRIA BENEDIGOVÁ ZO STREČNA JE SÚČASŤOU NAJVÄČŠIEHO ÚSPECHU MLÁDEŽNÍCKEHO KOLEKTÍVNEHO ŠPORTU V HISTÓRII SLOVENSKA

Reprezentatívne družstvo hádzanárokov Slovenska v kategórii U17 kadetiek oslavuje titul majsteriek Európy. Prvýkrát sa niektorý z našich hádzanárskejších tímov dostal na európskom šampionáte do finále a hneď ho aj vyhral. Slovenky cestovali na šampionát so skromných cieľom – umiestniť sa v prvej polovici výsledkovej listiny, aby získali miestenku na budúcoročné majstrovstvá sveta. Po skvelých výkonoch v základnej skupine aj v nadväzbe boli vo štvrtfinále a vyradili Dánky. V semifinále porazili domácu Čiernu Horu, aby sa nakoniec vo finále tešili z víťazstva 34:30 a získali zaslúženú zlatú medailu. Titul na majstrovstvách Európy získal slovenský mládežnícky tím vôbec prvýkrát v histórii samostatného Slovenska.

Pavol Streicher, tréner SR: „Sú to neopísateľné pocity. Všetci sme radi, že sme to dokázali, lebo to bola veľmi ťažká cesta, kde sme museli dokázať morálno-vôľové vlastnosti a že sme mentálne silní a psychicky odolní. Najsilnejšou zbraňou tohto tímu bol kolektív. Nikto sa nevyvyšoval a všetky hráčky ťahali za jeden povraz. Podali sme kompaktný a konzistentný výkon počas celého šampionátu. Budeme ďalej intenzívne pracovať, aby sme ten výkon ešte zlepšili. Táto výhra nám poskytuje možnosti na ďalšiu kvalitnú prípravu na MS 2026.“

Kto je **Viki Benedigová**, v skratke: - členka tímu U17 reprezentácie SR v hádzanej, 17-ročná študentka a športovkyňa zo Strečna. S hádzanou začala v roku 2018 ako 10-ročná. Predtým skúšala rôzne iné športy - tenis, volejbal, gymnastiku, korčuľovanie, iné. Zaujala ju však hádzaná a pri nej aj zostala. Študuje na Strednej športovej škole v Žiline. Športu podriadila celodenný program počas celého roka a aj svoj voľný čas. Denne (viackrát týždenne dvojfázovo) sa intenzívne pripravuje na tréningoch a zápasoch. Hráva za Slovan Malá Fatra hádzanárskejší klub Žilina, s ktorým tento rok dosiahla titul majsteriek Slovenska v kategórii mladšie dorastenky. Rovnako získala s klubom SMF HK Žilina aj titul v kategórii staršie žiačky. Viktória Benedigo-

vá, stredná spojka, reakcia po finále ME: „Na zápas proti Chorvátsku sme nastúpili s jasným cieľom – dokázať sebe aj celému Slovensku, že máme na to stať sa majsterkami Európy. Zápas bol od začiatku napínavý, dotahovali sme sa na remízu alebo rozdiel jedného gólu. Na prestávku sme išli s jednogólovým náskokom, čo nás ešte viac povzbudilo a do druhého polčasu sme do toho dali ešte viac. Nakoniec sa nám to podarilo dobojovať do víťazného konca. Som na dievčatá nesmierne hrdá. Príprava na šampionát bola náročná aj celé uplynulé dva týždne v Podgorici. Pre mňa ako pre 17-ročnú športovkyňu je to neuveriteľný pocit a je to dôkaz, že tvrdá práca sa vypláca.“

Viki prajeme hlavne pevné zdravie, veľa elánu a síl do ďalšej športovej činnosti a veľa ďalších športových ako aj osobných úspechov.

Družstvo ME SR

Zlaté družstvo MAJSTERIEK EURÓPY 2025:

brankárky: Kristína Kubičinová (MŠK Iuventa Michalovce), Anežka Stránska (HC Tatran Stupava), Ema Augustínová (MHK Bytča),

pivótky: **Anna Šubjaková (Slovan Malá Fatra HK Žilina)**, Kristína Görögová (MHK Bytča), Viktória Cseh (HC DAC Dunajská Streda),

spojky: **Mária Bartková, Viktória Benedigová (obe Slovan Malá Fatra HK Žilina)**, Barbora Karkušová (HC Tatran Stupava), Kristína Sekáčová, Lucia Valientová (obe MHK Bytča), Liliána Gogová (ŠKP Topoľčany), Vanessa Bolf (Union St. Pölten/RAK), Zara Barbara Gogolová (HC DAC Dunajská Streda),

kričelnickejšky: Scarlet Špendlová, Lujza Rozi Bölskei, Laura Kuriňavová (všetky HK Slovan Duslo Šaľa), Eszter Komlós (HC DAC Dunajská Streda).

Realizačný tím: Pavol Streicher – hlavný tréner, Ľuboš Hepner – asistent trénera, Milica Palovčáková – technická vedúca družstva, Marko Štrbo – fyzioterapeut, Romana Belianská – fyzioterapeutka.

FUTBALOVÉ
LETO

Po jarnom sklamaní, keď naši muži vypadli z krajskej súťaže, nastali v klube veľké turbulencie a oprávnená kritika. Futbal však nemôže čakať na „zázrak“, že tu príde bohatý sponzor, hráči a ľudia, ktorí zoberú zodpovednosť za klub. Ak sa takí nájdu, radi im ponecháme priestor. Bolo potrebné stabilizovať mužstvo, vybaviť stovky administratívnych úkonov, pripraviť všetky mužstvá na otvorenie novej súťaže, ktorá začala už 10. augusta 2025 prvými kolami dorastu a mužov. Naši prípravkari sa dozvedia súperov až v týchto dňoch, ako aj termíny turnajov. U nás by mal byť 27. septembra 2025. Vzhľadom na to, že z prípraviek odišlo viacero chlapcov, prišla myšlienka od Janka Trnovca na založenie kategórie mladších žiakov, čo sme aj urobili a už majú za sebou prvé zápasy v I. tr. MŽ. Bude to dobrý odraz prípravy do kategórie starších žiakov, ktorí už tiež začali s majstrovskými zápasmi. Veľmi dobrý vstup, ako aj po iné roky, má za sebou náš dorast. V prvých troch kolách nepoznajú premožiteľa a z 9

bodmi a skóre 17:1, sú suverénne na čele tabuľky V. ligy. Aj keď aj oni majú svoje problémy a zranenia, čo sa týka hlavne počtu hráčov. Obeťavo sa pripravujú na každé stretnutie. Či sa to niekomu páči, alebo nie, musím vyzdvihnúť hráča Matúša Belka, ktorý sa vrátil do svojej starej formy a v prvých troch stretnutiach strelil už 10 gólov. Potvrdil to i v zápase dospelých proti Kotešovej, kde strelil štyri góly. V mužstve dospelých došlo k viacerým zmenám a museli sme doplniť káder, nakoľko stále

zápasíme s nedostatkom hráčov, čo sa prejavilo v zápase v Turí, kde musel nastúpiť i náhradný brankár. Odišli 5 hráči /Mikunda, Zaťura, Židek, R. Behán, J. Štadáni/, prišlo až 12 hráčov /Atanov, Vacek, Delinčák, Fa J. Pastorekovi, M. Belko, Chasník, Ilovský, Rakovan, Hunčár, Pudík, Harciník/. V domácich zápasoch sme zatiaľ spokojní. Dve víťazstva a skóre 9:1, naznačujú určité zlepšenie. Či to bude trváce, uvidíme v najbližších zápasoch.

Štefan Tavač – preds. FK Strečno

Ž	14.9.2025	NE	6.	12.00	TJ Varín - FK Strečno
„A“	14.9.2025	NE	6.	15.30	TJ Terchová - FK Strečno
MŽ	20.9.2025	SO	7.	10.00	TJ Bytčica - FK Strečno
D	20.9.2025	SO	7.	14.00	FK Strečno - Teplička n/V.
Ž	21.9.2025	NE	7.	10.00	FK Strečno - 1.KŠK Žilina
„A“	21.9.2025	NE	7.	15.00	FK Strečno - FK Rajec
MŽ	27.9.2025	SO	8.	10.00	TJ Varín - FK Strečno
D	27.9.2025	SO	8.	14.00	FK Strečno - TJ Višňové
Ž	28.9.2025	NE	8.	10.00	FK Strečno - TJ Višňové
„A“	28.9.2025	NE	8.	15.00	FK Strečno - TJ Hôrky
MŽ	04.10.2025	SO	9.	10.00	FK Strečno - TJ Zbyňov
D	04.10.2025	SO	9.	14.00	FK Belá - FK Strečno
„A“	04.10.2025	SO	9.	14.30	TJ Dlhé Pole - FK Strečno
Ž	05.10.2025	NE	9.	10.00	TJ Dlhé Pole - FK Strečno
MŽ	11.10.2025	SO	1.	10.00	TJ Trnové - FK Strečno
D	11.10.2025	SO	10.	14.00	FK Strečno - TJ Raková
Ž	12.10.2025	NE	10.	10.00	FK Strečno - TJ Pov. Chlmec
„A“	12.10.2025	NE	10.	14.30	FK Strečno - TJ Zástranie
MŽ	18.10.2025	SO	2.	10.00	FK Strečno - TJ Terchová
D	18.10.2025	SO	11.	14.00	TJ Ošadnica - FK Strečno
„A“	18.10.2025	SO	11.	14.00	TJ Stráža - FK Strečno
Ž	19.10.2025	NE	11.	10.00	TJ Petrovice - FK Strečno
D	25.10.2025	SO	12.	14.00	FK Strečno - TJ Petrovice
Ž	26.10.2025	NE	12.	10.00	FK Strečno - FK Predmier
„A“	26.10.2025	NE	12.	14.00	FK Strečno - TJ Divina
D	1.11.2025	SO	13.	14.00	TJ Varín - FK Strečno
Ž	2.11.2025	NE	13.	10.00	TJ Bytčica - FK Strečno
„A“	2.11.2025	NE	13.	14.00	TJ Bytčica - FK Strečno

FUTBAL - Strečno Cup 2025

Dňa 16. augusta sa uskutočnil vo futbalovom areáli Radinové tradičný 23. ročník turnaja starších pánov pod záštitou klubu Internacionale Medvedi Strečno. Turnaja sa zúčastnilo šesť družstiev, ktoré sa ranným žrebom rozdelili do dvoch trojčlenných skupín. V skupine sa hralo každý s každým 2 x 20 minút a následne o celkové umiestnenie. Počas celého horúceho dňa sa odohralo, chvalabohu v zdraví, dovedna 9 zápasov. Vo finále sa stretli domáci organizátori so susednou Slzou Stráňavy. Na konci hracieho času sa zrodila remíza, a tak dráma vyvrcholila zo značky pokutových kopov, kde sa šťastie priklonilo na stranu Slzy.

Okrem futbalového umenia starších gárd, bolo pre hráčov, fanúšikov a pozvaných hostí pripravené bohaté a pestré občerstvenie. Celodenné dianie na ihrisku komentoval hlásateľ Štefan Tavač. O večernú zábavu sa postarali harmonikári Libor Meško a Peter Kováč ľudovými piesňami a DJ Bukovinský modernými hitmi.

**Strečniansky
HLÁSNIK**

Noviny Obecného úradu v Strečne.

Vyšlo dňa 01.09. 2025
v náklade 750 kusov.

Za obsahovú časť materiálov
zodpovedá redakčná rada v zložení:

Mgr. Erika Ďurčová,
Beáta Badibangová,
Mgr. Anna Melišová.

Tlač: Coreta Bytča
Reg. číslo: RP388/2008

Noviny neprešli jazykovou korektúrou.

Tento ročník bol špecifický v tom, že bol jubilejný. Oslávili sme 50. výročie založenia organizácie Medvedi Strečno. Pozvanie prijali zakladatelia organizácie, bývalí a súčasní členovia, ktorým boli odovzdané spomienkové suveníry. Minútou ticha sme si uctili zosnulých členov.

Organizačne sa na tomto podujatí podieľalo množstvo ľudí a dobrovoľníkov, ktorým patrí veľké poďakovanie. Samotný usporiadateľ by sa chcel taktiež poďakovať hlavne Obecnému úradu Strečno, FK Strečno, zúčastneným družstvám, rozhodcom a sponzorom (Timont, Autodoprava Bučkobus, Farma Lietava, Bistro Špicák, Šenk na Majeri).

Medvedi Strečno – Sokol Stránske: 4:0

Peter Sokolovský /2/, Lukáš Kuba, Marek Behán

Slza Stráňavy – Považan Nezbudská Lúčka: 1:1

Rastislav Vacek – Michal Dorinský

Rozvoj Mojš – Sokol Stránske: 1:0
Roman Pecko

Martin Priekopa – Považan Nezbudská Lúčka: 2:2
František Lukášik, Peter Jesenský – Michal Dorinský, Marián Matejčík

Medvedi Strečno – Rozvoj Mojš: 0:0

Slza Stráňavy – Martin Priekopa: 2:1

Lukáš Harciník /2, (1 z 11m)/ – Ján Lukášik

Skupina A

- 1. Slza Stráňavy 3:2 4b.**
- 2. Považan N. Lúčka 3:3 2b.**
- 3. Martin Priekopa 3:4 1b.**

Skupina B

- 1. Medvedi Strečno 4:0 4b.**
- 2. Rozvoj Mojš 1:0 4b.**
- 3. Sokol Stránske 0:5 0b.**

Zápas o 5. – 6. miesto

Martin Priekopa – Sokol Stránske: 4:2

Dominik Duong /2/, Peter Jesenský, Marek Štefula – Erik Welzer /2/

Zápas o 3. – 4. miesto

Považan Nezbudská Lúčka – Rozvoj Mojš: 2:0

Marián Bela, Michal Dorinský

FINÁLE:

Slza Stráňavy – Medvedi Strečno:

1:1, 4:2 penalty

Radoslav Cetera – Marek Behán

Najlepší hráč:

Liam May (Medvedi Strečno)

Najlepší strelec:

Michal Dorinský (Považan N. Lúčka)

Najlepší brankár:

Tomáš Machovič (Rozvoj Mojš)

Najlepší hráč po 50-tke:

Peter Oberta (Medvedi Strečno)

Najstarší hráč turnaja:

Dušan Zajac – 72 rokov (Medvedi Strečno)